

**ମହାନଦୀ ଓ ଗୋଦାବରୀ ନଦୀର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
 ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ କର୍ମଶାଳା**

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ତା ୧୦/୦୭/୨୦୧୯,

ମହାନଦୀ ଓ ଗୋଦାବରୀ ନଦୀର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗ ମାଧ୍ୟମରେ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ (ଡିପିଆର୍) ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ କର୍ମଶାଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ଆଜି ହୋଇଯାଇଛି ।

ଆବହମାନ କାଳରୁ ନଦୀଗୁଡ଼ିକ ଜଳଚକ୍ରରେ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛନ୍ତି । ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳର ଜଳ ନିଷ୍କାସନ, ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ଜୀବଜଗତ ଓ ଉଦ୍ଭିଦଜଗତ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ବାସସ୍ଥାନ, ଖାଦ୍ୟଯୋଗାଣ, କୃଷି ପାଇଁ ଉର୍ବର ସମତଳ ଜମି ଯୋଗାଇଦେବା ତଥା ଜଳବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ନଦୀଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବଦା ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛନ୍ତି । ଆଜି ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗ, ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦିକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ(ରାଞ୍ଚି) ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଜୈବବିବିଧତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ହାଇଦ୍ରାବାଦ) ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏହି କର୍ମଶାଳାର ଉଦ୍ଘାଟନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଇ ଜଳସଂପଦ ବିଭାଗ ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ଜେନା ଯୋଗଦେଇ କହିଲେ ଯେ ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳସ୍ରୋତର ଅବରୋଧକୁ ହଟାଇବା ସହ ନିମ୍ନ ଭୂମିରେ ଗୃହନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଡାଞ୍ଚାଗତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅପେକ୍ଷା ଆମମାନଙ୍କ ସ୍ୱଭାବଗତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଭୂତଳ ଜଳସ୍ତରର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବା ସହିତ ଜଳର ଅପଚୟକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ଦରକାର ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ନଦୀ ଅବବାହିକାରେ ବ୍ୟାରେଜ୍ ଏବଂ ତ୍ୟାମ୍ ନିର୍ମାଣ, ବାଲିପଥର ଖନନ, ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିର୍ଗତ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ, ଜଳବିଦ୍ୟୁତ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜଳ, ଜଳଗ୍ରହଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ନଦୀଗୁଡ଼ିକର ଜଳପ୍ରବାହ ବ୍ୟାହତ ହେବା ସହ ନଦୀଜଳର ମାନ ନିମ୍ନଧରଣର ହେବା ସହ ନଦୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ପ୍ରଦୂଷଣମୁକ୍ତ ହେବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ବୋଲି କର୍ମଶାଳାରେ ଯୋଗଦେଇ ବଲ୍ଲୀମାନେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଦେଶର ୧୩ଟି ପ୍ରମୁଖ ନଦୀର ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ, ପରିବେଶ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ତରଫରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । Forest Productive Institute ରାଞ୍ଚିକୁ ମହାନଦୀର ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ (ଡିପିଆର୍) ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିବାବେଳେ ଜଙ୍ଗଲ ଜୈବବିବିଧତା, ହାଇଦ୍ରାବାଦକୁ ଗୋଦାବରୀ ନଦୀ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି କର୍ମଶାଳା ମାଧ୍ୟମରେ ସମସ୍ତ ଅଂଶୀଦାର ବିଭାଗ, ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ,

ଏଜେନ୍ସୀମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଯିବା ସହ ନଦୀର ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତି ସଂପର୍କିତ ସୂଚନା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗର ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ମାଧ୍ୟମରେ ନଦୀ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିଲା ।

ଏହି କର୍ମଶାଳାର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନରେ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞାନ (ଡେରାଡୁନ୍)ର ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଡିନ୍ ଡ. ପି. କେ. ମାଥୁର, ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ(ରାଞ୍ଚି)ର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଡ. ଶରତ ତିଘ୍ରୀ, ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ(ରାଞ୍ଚି)ର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଡ. ପି.କେ. ଦାସ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବାବେଳେ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରଧାନ ମୁଖ୍ୟ ବନ ସଂରକ୍ଷକ ଡ. ଏ. କେ. ପାଠକ ନୋଡାଲ୍ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ମହାନଦୀ ଅବବାହିକା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ସଂପର୍କିତ ତାଙ୍କର ଅଭିଜ୍ଞତା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଡ. ପି. ଏଚ. ଚୌହାନ, ଡ. ଆର୍. କୌହେରୀ, ଡ. ଏସ୍ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପ୍ରଧାନ ମୁଖ୍ୟ ବନ ସଂରକ୍ଷକ ସଦାପ ତ୍ରିପାଠୀ, ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରମୁଖ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ସେମାନଙ୍କର ମତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ଦୀପ୍ତିମୟୀ ମହାପାତ୍ର
ସୂଚନା ଅଧିକାରୀ